

HJÆLP TIL TOILETBESØG

Social- og sundhedsassistentuddannelsen / Bedre til fagsprog

2

HJÆLP TIL TOILETBESØG LYT

Når du skal hjælpe borgeren i forbindelse med toiletbesøg, er det vigtigt at sikre god hygiejne. Der er nemlig **kolibakterier** i **fæces** og ved **endertarmen**, som kan være **sygdomsfremkaldende**, og som fx give **urinvejsinfektioner (UVI)**, hvis de overføres til urinvejene. Det er også din opgave at **forebygge** eller forhindre **forværring** af fx **inkontinens** og **hæmorider**.

Du skal altid sørge for, at borgeren bruger sine egne **ressurser** ved toiletbesøg, men der er også hjælpemidler, der kan **lette** toiletbesøgene for borgere, der har **begrænsede** ressourcer. Det kan fx være en **toiletstol/bækkenstol**, en **toiletforhøjer**, et håndtag eller et **bækken**.

Her er en kort vejledning til hjælp til toiletbesøg:

- Udfør håndhygiejne efter de gældende hygiejniske principper, før du tager handsker på inden toiletbesøget – og efter du tager handskerne af efter toiletbesøget
- Hjælp borgeren med at trække bukserne ned, hvis der er behov for det
- Sørg for, at borgeren sidder godt. Borgeren kan fx sidde let **foroverbøjet** med fødderne på en **skammel**. Det gør det nemmere at presse **afføringen** ud og tømme blæren
- Lad borgeren sidde i fred og ro. Hvis du **skynder på** borgeren, kan det få **afførings-trangen** til at **forsvinde**, eller det kan **forhindre**, at **blæren** blive tømt helt
- Ved **vandladning** skal du observere **urinen** og dokumentere det, hvis urinens farve ser anderledes ud end normalt. Det samme med afføring, hvor du fx dokumenterer, hvis der er ændringer i mængde eller **konsistens**
- Hjælp borgeren til at tørre sig, hvis han/hun ikke selv kan. Husk, at der skal tørres forfra og bagud på kvindelige borgere
- Hjælp borgeren med tøjet – og eventuelt ble.

SCAN KODEN
OG LYT

Sosu-faglige og før-faglige udtryk LYT

- **Kolibakterier** er bakterier i afføring og ved endertarmen, som kan gøre os syge
- **Fæces** er det samme som afføring. Den mad, vi spiser, bliver fordøjet i tarmene, og affaldsstofferne kommer ud gennem endertarmen som afføring
- **Endertarmen** er den sidste del af tarmen, hvor afføringen kommer ud
- **Urinvejsinfektion (UVI)** er det samme som blærebetændelse. Det er en bakterieinfektion i blæren
- **Inkontinens** er, når borgeren ikke kan styre, hvornår han/hun tisser, har afføring eller afgang af luft (prutter)
- **Hæmorider** er små udposninger på blodårer

i endertarmen. Det kan gøre ondt og gøre det svært at komme af med afføring, og der kan komme frisk blod fra dem

- **En toiletstol/bækkenstol** er en stol med et bækken til urin og afføring
- **En toiletforhøjer** gør toilettet lidt højere, så borgeren ikke skal så langt ned for at sætte sig
- **Et bækken** bruges til toiletbesøg i sengen, hvis borgeren er sengeliggende
- **Sygdomsfremkaldende** betyder, at noget kan gøre dig syg
- **At forebygge** betyder at prøve at stoppe noget (dårligt) i at ske, fx en sygdom
- **Forværring** betyder, at noget bliver dårligere
- **At lette** betyder at gøre noget nemmere

VEND

- **Resurser** er borgerens evner til at udføre aktiviteter i dagligdagen
- **Begrænset** betyder lille eller nedsat
- **Foroverbøjet** betyder, at borgeren læner overkroppen lidt frem
- **En skammel** er et lille møbel, som borgeren fx kan hvile fødderne på under toiletbesøg
- **Afføring** er affaldsstoffer, som kommer ud gennem endetarmen
- **At skynde (på)** betyder at prøve at få noget til at gå hurtigere
- **Afføringstrang** er trangen til at gå på toilettet og komme af med afføringen
- **At forsvinde** betyder at gå væk
- **At forhindre** betyder at sørge for, at noget ikke sker
- **En (urin)blære** er det sted i kroppen, hvor urinen bliver samlet, før du tisser
- **Vandladning** er, når du tisser
- **Urin** er det samme som tis – en gul væske, som samles i blæren
- **Konsistens** handler om, om afføringen fx er tynd, flydende eller hård og 'knoldet'.

Toiletbesøg – Hvad siger man? ◀) LYT

SOSU-assistent: *Skal du have hjælp til at komme ud på toilettet?*

Birthe: *Jeg kan godt gå derud selv.*

SOSU-assistent: *Skal jeg hjælpe dig med bukserne?*

Birthe: *Ja, tak.*

SOSU-assistent: *Sådan. Hold fast i håndtagene, inden du sætter dig. Sidder du godt?*

Birthe: *Jeg sidder fint.*

SOSU-assistent: *Skal du have skamlen?*

Birthe: *Nej, tak.*

SOSU-assistent: *Godt, jeg kommer tilbage om lidt. Er du klar, Birthe?*

Birthe: *Ja, jeg har også tørret mig. Men kan du hjælpe mig op?*

SOSU-assistent: *Ja, tag du fat i håndtagene, så støtter jeg dig. Og jeg hjælper dig også lige med at få bukserne på igen. Sådan! Og så skal du over til vasken.*

Sætninger til toiletbesøg ◀) LYT

- Skal du på toilettet?
- Skal jeg hjælpe dig ud på toilettet?
- Skal du have fem minutter mere?
- Tør forfra og bagud.
- Du kan tage fat i håndtagene og rejse dig op.
- Må jeg hjælpe dig med at trække bukserne op?
- Du skal lige vaske hænder.
- Borgeren har haft tynd afføring.
- Urinen er uklar og ildelugtende, og der er synligt blod.

